

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ จันตระกุล. (2547). ผลของการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดร่วมกับการสนับสนุนของครอบครัวต่อคุณภาพชีวิตของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิ่งแก้ว ปาจารย์. (2539). การฟื้นฟูผู้ป่วยโรคปอด. ใน เสก อักษรานุเคราะห์ (บรรณาธิการ), *ตำราเวชศาสตร์ฟื้นฟู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทคนิค.
- เกศสุดา ซาดยานนท์. (2546). *โยคะแห่งสติเพื่อสุขภาพและการผ่อนคลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์.
- กองสถิตินาธาณสุข. (2548). *สถิติกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก.
- ขวัญใจ เขียดจะโป๊ะ ปิยะนาถ จารย์ และภานิชา พงศ์นราทร. (2547). *ผลของโยคะต่อการขยายตัวของทรวงอกและปริมาตรปอดในคนปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ครองขวัญ ไชยธรรมสถิต. (2544). *โยคะพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ช้างการพิมพ์.
- จารุวรรณ มานะสุการ. (2544). *ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง: ผลกระทบและการพยาบาล*. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จินตนา บัวทองจันทร์. (2548). *ผลของโปรแกรมการจัดการตนเองต่ออาการหายใจลำบากในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เขตภาคใต้ตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และคณะ. (2543). *สถานะสุขภาพคนไทย*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬากการพิมพ์.
- จันทร์จิรา วิรัช. (2544). *ผลของโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดต่ออาการหายใจลำบากและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ฉันทชัย สิทธิพันธุ์. (2545). แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดอุดตันเรื้อรังที่แผนกผู้ป่วยนอก. ใน *วิทยา ศรีดามา และธัญญพงษ์ ณ.นคร (บรรณาธิการ). Ambulatory Medicine.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชด หักบำเรอ. (2546). *โยคะเพื่อความเป็นหนุ่ม - สาวตลอดกาล.* กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์.
- ชนกพร จิตปัญญา. (2546). *การพยาบาลผู้ใหญ่ 1. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชัยวัฒน์ บำรุงกิจ. (2545). การออกกำลังกายในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. ใน *ชายชาญโพธิรัตน์, เฉลิม ลิวศรีสกุล, ชัยวัฒน์ บำรุงกิจ และ อรรถวุฒิ ดีสมโชค (บรรณาธิการ), หลุมพรางทางอายุศาสตร์ 2002.* เชียงใหม่: ธนบรรณการพิมพ์.
- ชูศักดิ์ เวชแพศย์ และกันยา ปาละวิวัฒน์. (2536). *สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย.* กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- ชูชาน. (2540). *โยคะพลังจิตพิชิตโรค.* กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- ดารารวรรณ ร่องเมือง. (2545). *ผลการบริหารการหายใจต่อสมรรถภาพในผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ. (2541). *ผลของการใช้ อี เอ็ม จี ไบโอฟีดแบค ร่วมกับการผ่อนคลายกล้ามเนื้อแบบโพเกรสซีฟต่อความวิตกกังวล การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการควบคุมอาการหายใจลำบาก ความทนทานในการออกกำลังกาย อาการหายใจลำบากและสมรรถภาพปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- ธรรมบุญ นวลใจ. (2537). *โยคะหนทางแห่งความสมบูรณ์ทั้งกายและจิต.* กรุงเทพฯ: ยูโรปาเพรส.
- ธวัชชัย วรพงศธร. (2540). *หลักการวิจัยทางสาธารณสุขศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐกุล ลีลารุ่งระยับ, ศรีวรรณ บัญติ และกิตติกร พรหมจันทร์. (2540). การออกกำลังกายกับโรคปอด. ใน *นัฐกุล ลีลารุ่งระยับ (บรรณาธิการ), พื้นฐานทางการรักษา* *กายภาพบำบัด. ภาควิชากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

- นัยนา อินทร์ประสิทธิ์. (2544). *ผลของโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะในตนเอง ต่อพฤติกรรมการ ดูแลสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพพร เชาวะเจริญ. (2540). *ผลของการฝึกการผ่อนคลายต่อระดับความวิตกกังวลในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล ผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นวลจันทร์ พิมพิรักษา. (2550). *ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง ภาวะหายใจลำบากและสมรรถภาพปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล ผู้ใหญ่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเอื้อ เดชชัย. (2545). *วิธีรักษาสุขภาพแบบโยคะ*. กรุงเทพฯ: บริษัท สารสาร มร์เกิดตั้ง จำกัด.
- เบญจมาภรณ์ รักษ์มณี. (2549). *ผลของการฝึกโยคะต่อระดับความรุนแรงของโรคในผู้ป่วยโรคหืด*. วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราโมทย์ ตระกูลเพียรกิจ. (2545). Update in The Management of Chronic Obstructive Pulmonary Disease. ใน เล็ก รุ่งเรืองยศ และกฤติกา ตัญญาแสนสุข (บรรณาธิการ), *ความก้าวหน้าด้านการบริหารทางเภสัชและโสตกรรมศาสตร์ ครั้งที่ 1*. กรุงเทพฯ: นิวไทยมิตรการพิมพ์.
- ปิยกานต์ บุญเรือง. (2548). *ผลของโปรแกรมการฝึกบริหารแนวซีที่งร่วมกับการให้ความรู้ต่ออาการหายใจลำบากของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนีย์ ชูลีลัง. (2545). *คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ. (2542). *คู่มือฝึกโยคะเพื่อการเจริญสติ*. กรุงเทพฯ: เอช.ที.พี.เพรช.
- ไพรัตน์ เกตุรัตน์กุล. (2549). Disease Modification in COPD. ใน *อายุรศาสตร์ 2006 Current Concept and Update Treatment (1)*. กรุงเทพฯ: บริษัทซีดีพีรินทร์ จำกัด.

- ไพรวลัย โคตรตะ (2547). ผลของการใช้โปรแกรมการจัดการกับอาการด้วยตนเอง ต่ออาการหายใจลำบากของพระภิกษุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนเกษม เจริญพันธุ์. (2547). หลอดลมอุดกั้น. ใน สุมาลี เกียรติบุญศรี (บรรณาธิการ), การดูแลรักษาโรคระบบทางเดินหายใจในผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสมัย.
- มานพ ประภาษานนท์. (2545). โยคะสำหรับผู้เริ่มต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์น้ำฝน จำกัด.
- ยุวดี ฤชา และคณะ. (2543). วิจัยทางการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามศิลป์การพิมพ์ จำกัด.
- ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูแห่งประเทศไทย. (2544). แนวทางปฏิบัติการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรค. จาก <http://www.rehabimed.or.th/royal/re-thai/trcenter/trcenter-7.htm>
- รจเรช พิมพ์ภรณ์. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะตนเองต่อความวิตกกังวลและการจัดการกับอาการหายใจลำบาก ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลลิตา ธีระสิริ และวัลลี ชุณหสวัสดิกุล. (2547). โยคะรักษาโรค. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รวมพรรณ
- ลินจง โปธิบาล. (2539). การพยาบาลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. ในลินจง โปธิบาล, วารุณี ฟองแก้ว, และศิริรัตน์ เปลี่ยนบางยาง (บรรณาธิการ). การพยาบาลผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เลี่ยนชัย ลิมล์อมวงศ์. (2536). ปอดและการหายใจ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชรา บุญสวัสดิ์. (2548). *Future approach for better treatment of COPD*. ขอนแก่น: เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่องอายุรศาสตร์ฉุกเฉิน ภาควิชาอายุรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันวี รุ่งแสง. (ม.ป.ป.). โยคะ: ศาสตร์ที่ทุกคนเข้าถึงได้. ในสถาบันวิถีธรรม มูลนิธิรวมพรรณ (บรรณาธิการ). *วิถีสุขภาพแบบบูรณาการ*. (ม.ป.ท.: ม.ป.พ.).

- ศักรินทร์ สุวรรณเงา. (2548). การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ปอดผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริพร เพิ่มพูน. (2547). ผลของการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการทำกายบริหารต่อ
ระดับฮีโมโกลบินเอวันซีในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ วงษ์ทิม. (2544). COPD ที่มีภาวะ Acute exacerbation. ใน วิทยา ศรีดามา
(บรรณาธิการ), *อายุรศาสตร์ฉุกเฉินจุฬาลงกรณ์การตำราอายุรศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ยูนิตี พับลิเคชั่น.
- สมเกียรติ วงษ์ทิม และชัยเวช นุชประยูร. (2542). *โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ยูนิตีพับลิเคชั่น.
- สมเกียรติ วงษ์ทิม และวิทยา ศรีดามา. (2542). *ตำราโรคปอด 1 โรคปอดจากสิ่งแวดล้อม*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูนิตี พับลิเคชั่น.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2541). *การพยาบาลอายุรศาสตร์ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
วี.เจ. พรินต์ติ้ง.
- สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย. (2539). *แนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*.
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย. (2548). *แนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย.
- สรสิทธิ์ ไชยสิทธิ์. (2550). *โยคะเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็มไอเอส ซอฟท์เทค จำกัด.
- สรุปรายงานประจำปีโรงพยาบาลสูงเนิน. (2550) *โรงพยาบาลสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา*.
- สาลี สุภาภรณ์. (2545). *ตำราไอยนกะโยคะ*. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าปริ้นต์ติ้ง จำกัด.
- สุชัย เจริญรัตนกุล. (2546). *ข่าวสารชมรมดงลมโปร่ง*, 1(1), 1-3.
- สุธีร์ พันทอง, วงจันทร์ อินทราพรรณ และภัทราทิพย์ พงษ์พานิช. (2548). *โปรแกรมการฝึกโยคะ
ใน 7 วัน: 7-Day Yoga*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- สุนีย์ ยุวะจิตติ และสิริพิมล อัญชลิสังกาศ. (2547). *ทำโยคะเบื้องต้นที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น*. ใน
สิริพิมล อัญชลิสังกาศ (บรรณาธิการ). *คู่มือโยคะวัยรุ่น สำหรับฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง*.
นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

- สุภาพ สุวรรณเวช. (2543). การรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพและความต้องการของผู้ป่วยหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรังในระยะหอบเหนื่อย. *รามาริบดีเวชสาร*, 6, 6-19.
- สุมลรัตน์ อัจกุล. (2548). ผลของโปรแกรมการดูแลตนเองต่ออาการหายใจลำบากของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์ สมประดีกุล. (2546). โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. ใน สมบูรณ์ คุณาธิคม และปรียานุช แยมวงษ์ (บรรณาธิการ). *เวชปฏิบัติในหน่วยบริการปฐมภูมิ*. กรุงเทพฯ: พี. เอ. ลีฟวิง.
- สุลี แซ่ชื่อ. (2546). ผลของการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายและสมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สินีนาง ป้อมเย็น. (2547). ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคหอบหืดเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินาถ มีเจริญ. (2541). ผลของการใช้เทคนิคผ่อนคลายร่วมกับการหายใจแบบเป่าปากต่อความสบายในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อังษณา แก้วประเสริฐ. (2547). ผลของการออกกำลังกายแบบโยคะและแบบแอโรบิกที่มีต่อสมรรถภาพปอดในผู้ป่วยโรคหอบหืด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัมพรพรรณ ตั้งจิตพิทักษ์. (2531). ผลการฟื้นฟูสภาพร่างกายตามแบบแผนต่อสมรรถภาพการทำงานของปอด และความสามารถในการออกกำลังกายในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัมพรพรรณ ธีรบุตร. (2542). โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง: การดูแลตนเองและการฟื้นฟูสภาพ. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ออฟเซ็ท.
- เอกไชย พรรณเชษฐ. (2544). โยคะ คู่มือการปฏิบัติด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.

- อรรถวุฒิ ดีสมโชค. (2545). การฟื้นฟูสมรรถภาพปอด. ในชายชาญ โพธิรัตน์ (บรรณาธิการ).
การดูแลด้านระบบหายใจและเครื่องช่วยหายใจ 2002. เชียงใหม่: ฅนบรรณการพิมพ์
- American Association of Cardiovascular and Pulmonary Rehabilitation. (1998).
Guidelines for Pulmonary Rehabilitation Program. 2nd ed. Campaign: Human Kinetics.
- American Lung Association. (2005). COPD. <http://www.lungusa.org>
- American Thoracic Society. (2002). *Chronic Obstructive Lung Disease Lower Work Force Rate*. Retrieved May 9, 2003, from <http://www.thoracic.org>
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.
- Berry, J.K., et al. (2002). Respiratory and pulmonary rehabilitation. In Hoeman, S.P. (Eds.) *Rehabilitation Nursing*. 3rd ed. USA: Mosby.
- Braun, N. (1984). Respiratory muscle dysfunction. *Heart & Lung* 13(4): 327-331.
- Burdon, J.G., Juniper, E.F., Killian, K.J., Hargreave, F.E. & Campbell, J.M. (1982). The perception of breathlessness in asthma. *American Review of Respiratory Disease*, 126, 825-828.
- Burns, N. & Grove, S.K. (2005). *Nursing Research*. 5th edition. U.S.A.: W.B. Saunders Company.
- Carrieri-Kohlman, V., and Janson-Bjerklie, S. (1993). Dyspnea. In V. Carrieri-Kohlman, A.M. Linsey, and C.M. west (Eds.). *Pathophysiological phenomena in nursing: Human response to illness*. 2nd ed. Philadelphia: W.B. Saunder Company.
- Casaburi, R. (1993). *Principles and practice of pulmonary rehabilitation*. Phiradelphia: W. B. Saunders.
- Celli, B.R. (1998). *Pulmonary rehabilitation for COPD*. Retrieved April 7, 2003 from <http://www.postgradmed.com>
- Celli, B.R. (2001). Exercise in the rehabilitation of patients with respiratory disease. In J.E. Hodgkin, B.R. Celli, & G.L. Connors (Eds.). *Pulmonary rehabilitation guidelines to success*. 3rd ed. Philadelphia: Lippincott.

- Chaitow, L., & Bradley D. (2002). The structure and function of breathing. In: Chaitow, L., Bradley D., & Gilbert, C. (Eds.). *Multidisciplinary Approaches to Breathing Pattern Disorder*. Churchill Livingstone.
- Eakin, E.G., et al. (1998). Validation of new dyspnea measure: The UCSD shortness of Breath questionnaire. *Chest* 113(3), 619-624.
- Eui-Geum Oh. (2003). The effect of home-base pulmonary rehabilitation in patient with chronic lung disease. *International Journal of nursing studies*.
- Gift, A.G., Plaut, M., Jacox, A. (1986). Psychologic and physiologic factor related to dyspnea in subjects with COPD. *Heart & Lung* 9, 252-257.
- Gift, A.G. (1989). Validation of a vertical visual analogue scale as a measure Clinical dyspnea. *Rehabilitation Nursing* 14(6), 323-325.
- Gift, A.G., & Cahill, C.A. (1990). Psychophysiologic aspects of dyspnea in chronic obstructive pulmonary disease: A pilot study. *Heart & Lung*, 19, 252-257.
- Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease [GOLD]. (2008). *Pocket guide To COPD diagnosis, management and prevention*. Retrieved September 3, 2008, from <http://www.eguidelines.co.uk/eguidelinesmaines/summaries/respiratory/goldcopd>.
- Harrel, J. S. (1997). Age-related change in the respiratory. In M. A. Matteson, E. S. Mc Connell, A. D. Linton (Eds.). *Gerontological nursing: Concepts and practice*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Hilling, L., & Smith, J. (1995). Pulmonary rehabilitation. In S. Irwin & J.S. Teckli (Eds.). *Cardiopulmonary physical therapy*. St. Louis: Mosby.
- Hodger, V., Aliman, OA., Marinov, Bl., Kostianev, S.S., Mandulova, P., (2003). *Cardiovascular and dyspnea reponse to six-minute on shuttle walk test in copd patient*. Retrieved from PubMed. PMID.
- Improve your Life with Yoga & Naturopathy*. (2005). Retrieved September 20, 2005, from <http://www.ccrn.org>

- Joshi, L.N., Joshi, V.D., & Gokhale, L.V. (1992). Effect of short term Pranayam practice on breathing rate and ventilatory functions of lung. *Indian J Physiol Pharmacol*, 105-108.
- Lacasse, Y, Guyatt, G.H., Goldstien, R.H. (1997). *The components of respiratory rehabilitation program*. *Chest*, 1, 1077-1088.
- Levenson, C. R. (1992). Breathing Exercise. In C.C. Zadai (Ed.). *Pulmonary management in physical therapy*. New York: Churchill Livingstone.
- Lox, C.L. & Freehill, A.J. (1999). Impact of pulmonary rehabilitation on self-efficacy. Quality of life and exercise tolerance. *Rehabilitation Psychology* 44, 208-221.
- Mahler, D.A. & Wells, C.K. (1988). Evaluation of Clinical Methods for Rating Dyspnea. *Chest*. 93, 580-586.
- Ngaage D.L., Hasney K., Cowen ME. (2004). The functional impact of an individualized, graded, outpatient pulmonary rehabilitation in end-stage chronic obstructive pulmonary disease. *Heart & Lung* 33, 381-389.
- O' Donnell, E.D., Webb, A.K., & McGuire, A.M. (1993). Older patient with COPD: Benefit of exercise training. *Geriatric*, 48, 59-66.
- Scanlan, C.L., Spearman, C.B., & Sheldon, R.L. (1995). *Fundamentals of respiratory care*. (6th ed.). St. Louis: Mosby.
- Scherer, Y.K. & Schmieder, L.E. (1997). The Effect a pulmonary rehabilitation program on self-efficacy, perception of dyspnea, and physical endurance. *Heart & Lung*, 15-22.
- Singh. V., Wisniewski, A., Britton, & J. Tattersfield, A. (1997). *Effect of yoga breathing exercises (pranayama) on reactivity in subjects with asthma*. [On-line]. *Lancet*. 9: Abstract from: PubMed.PMID: 1971670 [PubMed-indexed for MEDLINE].
- Springhouse Corporation. (1997). caring for a patient with COPD: How to help him breathe easier once the damage is done. Available:
<http://www.springnet.com/ce/p712b.htm>.

- Steel, B. & Shaver, J. (1992). The dyspnea experience: Nociceptive properties and a model for research and practice. *Advance of Nursing Science* 15, 64-76.
- Pauwel, R.A., Buist, S., Calverley, P.M.A., Jenkins, C.R., & Hurd, S.S. (2001). Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of chronic obstructive pulmonary disease. *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 163, 1256-1276.
- Ries, A.L. (1997). Special report: Pulmonary rehabilitation. *Chest*, 21, 262-266.
- Theander, R.K. (2004). Fatigue in patient with chronic obstructive pulmonary disease. *Journal of Advance Nursing*, 45.
- Tiep, L.B. (1997). Disease management of chronic obstructive pulmonary disease with pulmonary rehabilitation. *Chest*, 112, 1630-1656.
- Watson, L. (2004). Gender differences in the management and experience of chronic obstructive pulmonary disease. *Respiratory Medicine* 98, 1207-1213.
- Wigal, J.K. Creer, T.L.& Kotses, H. (1991). The COPD Self-Efficacy Scale. *Chest*. 99, 1193 -1196.
- WHO. World Health Report 2004. <http://www.who.int/whr/2004>. (accessed 22/ มี.ค./2550)
- Yadav,R.K.,& Das,S. (2001). Effect of yogic practice on pulmonary functions in young females. *Indian J Physiol Pharmacol*, 45, 493-6.